

Vodič
za osobe s Alzheimerovom
bolešću i njihove članove
obitelji

Vodič je namijenjen osobama s Alzheimerovom bolešću, članovima njihovih obitelji i ostalim osobama uključenima u njihovu skrb i njegu u gradu Osijeku i okolici, a sadrži korisne i provjerene informacije koje im mogu olakšati život. Cilj je ove publikacije na jednom mjestu okupiti informacije o raznovrsnim pravima koje osobe s Alzheimerovom bolešću (AB) i njihove obitelji i/ili skrbnici imaju te ih informirati o tome kako ta prava mogu ostvariti. Iznimno važan dio brošure odnosi se na mehanizme pravne zaštite, poput skrbništva i oduzimanja poslovne sposobnosti, koji se u ovoj publikaciji pokušavaju pojasniti na jednostavan i razumljiv način. U okviru Vodiča priređen je i adresar nadležnih institucija te relevantnih ustanova i nevladinih udruga, označenih na karti grada Osijeka, s ažurnim kontakt-podacima.

Vodič je pripremljen u okviru UNIOS ZUP 2018-76 projekta "Informacijske potrebe oboljelih od Alzheimerove bolesti i članova njihovih obitelji" s nadom da će prikupljene informacije osnažiti osobe s Alzheimerovom bolešću i njihove obitelji i/ili skrbnike kako bi pravovremeno zatražile pomoć i podršku na koju imaju pravo te kako bi zaštitile svoja temeljna ljudska prava.

SADRŽAJ

4 DIJAGNOZA

5 PRAVNA PITANJA

5 POSLOVNA SPOSOBNOST I ANTICIPIRANA NAREDBA

6 SKRBNIŠTVO

7 UGOVOR O DOŽIVOTNOM I DOSMRTNOM UZDRŽAVANJU

7 KORISNI IZVORI, USLUGE I USTANOVE

7 CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB

8 REGIONALNI URED PRAVOBRANITELJA ZA OSOBE S INVALIDITETOM

8 PATRONAŽA I PALIJATIVNA SKRB

8 ZAVOD ZA HITNU MEDICINU

8 BESPLATNA PRAVNA POMOĆ

8 POLICIJSKA UPRAVA OSJEČKO-BARANJSKA

9 DNEVNI BORAVAK

9 CRVENI KRIŽ

9 PROGRAM "TU SMO ZA VAS".

10 ŽENSKA UDRUGA "IZVOR"

12 DOMOVI ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE

12 KULTURNE USTANOVE

13 UDRUGA "MEMORIA" OSIJEK

13 HRVATSKA UDRUGA ZA ALZHEIMEROVU BOLEST

13 DEMENCIJA.NET

13 FORUM.HR

14 KARTA

15 ADRESAR

DIJAGNOZA

Alzheimerova je bolest (AB), poremećaj koji utječe na pamćenje, razmišljanje, emocije i ponašanje pojedinaca, svjetski općezdravstveni problem s više od 100,000 oboljelih u Hrvatskoj. Iako se u rijetkim slučajevima može javiti i u srednjim godinama, najčešće se javlja u starijoj životnoj dobi, pa se zbog općeg starenja društva očekuje se da će broj oboljelih u budućnosti rasti. Bolest je za sada neizlječiva, no odgovarajućom je terapijom moguće usporiti njezin razvoj.

Kod sumnje na pojavu demencije, potrebno je što prije posjetiti liječnika obiteljske medicine kako bi se postavila dijagnoza (po mogućnosti unutar 6 mjeseci od prve pojave kliničkih simptoma demencije).

Na pregledu kod liječnika obiteljske medicine možete očekivati da će Vas liječnik pitati sljedeće: koje ste simptome primijetili, kada su počeli, koliko se često događaju, je li se stanje pogoršalo od kada ste prvi put primijetili simptome; je li netko u obitelji imao Alzheimerovu bolest ili drugih ozbiljnijih bolesti itd.

Liječnik će prikupiti informacije o vašim tegobama, obaviti pregled i primijeniti jednostavan test spoznajnog funkcioniranja te uzeti u obzir Vašu povijest bolesti, kao i podatke o bolestima u obitelji. Na temelju dobivenog procijenit će treba li Vas uputiti dalje na pregled specijalista, neurologa ili psihijatra.

Liječnik specijalist (neurolog, psihijatar) obaviti će pregled i na temelju toga, svaki u domeni svoje specijalizacije, preporučiti potrebne pretrage. Radi objektivizacije i procjene izraženosti Vaših smetnji uputit će Vas na psihologijsko testiranje pri Klinici za neurologiju ili Klinici za psihijatriju pri Kliničkom bolničkom centru Osijek – KBCO, gdje može očekivati zadatke pamćenja, razumijevanja, izražavanja, pisanja, čitanja i crtanja.

Naručivanje na specijalističke preglede na KBCO (Klinika za neurologiju i Klinika za psihijatriju) mogu obaviti liječnici obiteljske medicine ili se osobe mogu naručiti same, i to na sljedeći način.

Klinika za neurologiju

Osobno telefonom (031/512-378) svaki radni dan od 12:00 do 14:00 sati.
Putem elektroničke pošte na adresu sorda.jasna@kbo.hr. U privitku poruci poželjno je dostaviti skeniranu uputnicu doktora primarne zdravstvene zaštite, odnosno skenirani nalaz doktora specijalista s indiciranom zdravstvenom uslugom te napisati kontakt-broj telefona/mobitela.

Klinika za neurologiju. Klinički bolnički centar Osijek. Ulica J. Huttlera 4, Osijek.
WWW: <https://www.kbco.hr/klinika/klinika-za-neurologiju/>
Telefon: 031/512-378

Klinika za psihijatriju

Osobno telefonom (031/511-789) svaki radni dan od 7:30 do 14:30 sati.
Putem elektroničke pošte na adresu psihijatrija.rezervacije@kbco.hr. U privitku poruci poželjno je dostaviti skeniranu uputnicu doktora primarne zdravstvene zaštite, odnosno skenirani nalaz doktora specijalista s indiciranom zdravstvenom uslugom te napisati kontakt-broj telefona/mobitela.

Klinika za psihijatriju. Klinički bolnički centar Osijek. Ulica J. Huttlera 4, Osijek.
WWW: <https://www.kbco.hr/klinika/klinika-za-psihijatriju/>
Telefon: 031/511-789

Po provedenom pregledu, neurolog ili psihijatar može preporučiti dijagnostičku obradu kroz **Dnevnu bolnicu**. U sklopu Dnevne bolnice na Klinici za neurologiju, a na temelju pregleda neurologa i psihologijskog testiranja, oboljeli se mogu uputiti na radnu terapiju. Radna terapija usmjerena je na vježbe spoznajnog funkcioniranja, kao i na uvježbavanje dnevnih aktivnosti, vještina samozbrinjavanja (oblačenje, higijena, hranjenje). Dnevna bolnica i radna terapija smještene su u sklopu Klinike za neurologiju – polikliničkog dijela u prizemlju zgrade.

Dnevna bolnica. Klinika za neurologiju Kliničkog bolničkog centra Osijek. Ulica J. Huttlera 4, Osijek. Telefon: 031/ 512-388

U sklopu **Psihologijske ambulante** Klinike za neurologiju (Poliklinika se nalazi u prizemlju zgrade) provodi se savjetodavni rad. Osobe s Alzheimerovom bolešću i njihove obitelji i/ili skrbnici mogu od psihologa dobiti informacije o promjenama u bolesti, ali i psihologijsku potporu u suočavanju s izazovima koje ova bolest pred njih postavlja. Usluga je dostupna petkom od 10 do 14 sati, uz prethodnu narudžbu telefonom. Narudžbe se primaju petkom od 9 do 10 sati.

PRAVNA PITANJA

S obzirom na to da je gubitak mentalnih i psihičkih sposobnosti progresivan, dijagnosticiranje Alzheimerove bolesti u ranijim stadijima nužno je ne samo iz medicinskih razloga već i radi rješavanja pravnih, imovinskih, financijskih i brojnih drugih pitanja vezanih uz oboljelu osobu u stadiju u kojem je sposobna donositi odluke vezane uz sebe i svoju obitelj. Iako to može biti prilično zahtjevno u emocionalnom smislu, osobe s Alzheimerovom bolešću u ranom bi stadiju bolesti trebale otvoreno razgovarati s članovima obitelji o budućnosti i poduzeti korake koji će jamčiti poštivanje njihove volje kada više ne budu mogle donositi samostalne odluke (npr. vezano uz skrb u završnom stadiju), ali i koliko-toliko normalno odvijanje života obitelji u skladu s njihovim željama (naprimjer opunomoćiti skrbnika za pristup bankovnom računu ili komunalne račune prebaciti na skrbnika).

Važno: informacije koje slijede daju informativni uvid u pitanja i problematiku s kojom se osobe s Alzheimerovom bolešću i njihove obitelji i/ili skrbnici susreću i ne zamjenjuju detaljne pravne savjete koji se mogu dobiti od stručnjaka.

POSLOVNA SPOSOBNOST I ANTICIPIRANA NAREDBA

Sklapanje različitih ugovora i naredbi (npr. ugovora o doživotnom uzdržavanju ili anticipirane naredbe), autonomija volje i dostojanstvo osobe s Alzheimerovom bolešću ogleda se prvenstveno u njezinoj poslovnoj sposobnosti za poduzimanje tih pravnih radnji.

Anticipirana naredba oblik je zaštite ljudskih prava osobe s Alzheimerovom bolešću, koja se primarno odnosi na odluke o medicinskim postupcima i sklapa se u trenutku kada osoba može izraziti svoje želje. Sadržajno se anticipirana naredba može proširiti i na neka imovinska pitanja. Razlika između anticipirane naredbe i oporuke sastoji se u činjenici da pravni učinci kod anticipirane naredbe nastupaju za života sastavljača, odnosno oboljele osobe. Naprimjer Obiteljski zakon u području skrbništva navodi da osoba prije gubitka poslovne sposobnosti može u obliku javnobilježničke isprave, tj. anticipirane naredbe, odrediti osobu ili više njih za skrbnike, kao i osobe koje želi imenovati njihovim zamjenicima. Slijedom toga, Centar za socijalnu skrb tu će osobu ili osobe imeno-

vati skrbnikom, odnosno skrbnicima ako su ispunjene sve pretpostavke. Na sadržaj i oblik anticipiranih naredbi primjenjuju se odgovarajuće odredbe propisa kojim se uređuje parnični postupak. Anticipirana naredba sastavlja se u obliku javnobilježničke isprave. Anticipirana naredba može se povući u bilo kojem trenutku na isti način i u istom obliku u kojem je dana, a kopiju anticipirane naredbe te kopiju opoziva javni je bilježnik dužan dostaviti centru za socijalnu skrb nadležnom prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta davatelja naredbe. Slijedom toga, Centar za socijalnu skrb dužan je voditi evidenciju anticipiranih naredbi. Postojanje simptoma bolesti ili dijagnoza nisu dovoljni da bi se nekoga lišilo poslovne sposobnosti. Prije pokretanja postupka za lišavanje poslovne sposobnosti potrebno je razmotriti rješava li možda skrbništvo specifične probleme koje ima osoba s Alzheimerovom bolešću, a uslijed kojih se skrbništvo namjerava pokrenuti zbog poteškoća u socijalnom funkcioniranju ili su nužne promjene u drugim oblicima rješavanja problema.

SKRBNISTVO

Skrbništvo je obiteljsko-pravni institut namijenjen zaštiti pojedinih, Obiteljskim zakonom određenih, fizičkih osoba koje iz različitih razloga nisu u stanju same brinuti o svojim pravima, potrebama i interesima. Zahtjev za skrbništvo predaje se Centru za socijalnu skrb prema mjestu prebivališta osobe s Alzheimerovom bolešću. Centar za socijalnu skrb predložit će sudu pokretanje postupka kad ocijeni da bi oboljelu osobu bilo potrebno djelomice ili potpuno lišiti poslovne sposobnosti. Predviđa se da je to stadij bolesti u kojem osoba ne može više samostalno donositi odluke i brinuti se o sebi. Prije donošenja odluke sud će pribaviti stručno mišljenje liječnika vještaka o zdravstvenom stanju osobe za koju je pokrenut postupak lišavanja poslovne sposobnosti i mišljenje Centra za socijalnu skrb.

U zakonodavnoj praksi, za osobe oboljele od Alzheimerove bolesti donosi se odluka o djelomičnom lišavanju poslovne sposobnosti kako se ne bi ograničila njihova temeljna ljudska prava. Odlukom o djelomičnom lišavanju poslovne sposobnosti sud će odrediti mjere, radnje i poslove koje osoba nije sposobna samostalno poduzimati, naprimjer raspolagati imovinom, plaćom ili drugim stalnim novčanim primanjima.

Osobu koja je djelomično lišena poslovne sposobnosti Centar za socijalnu skrb stavit će pod skrbništvo i imenovati joj skrbnika u roku od 30 dana od pravomoćnosti sudskog rješenja. U provođenju skrbničke zaštite potrebno je težiti što je moguće manjim ograničenjima prava osobe pod skrbništvom. U postupanju s osobom pod skrbništvom koja je lišena poslovne sposobnosti moraju se uzeti u obzir osobnost, sadašnji ili ranije izraženi stavovi osobe, kao i zaštita njezina dostojanstva i dobrobiti.

Prema Zakonu o socijalnoj skrbi, osoba koja brine o osobi s Alzheimerovom bolešću može ostvariti i pravo na status njegovatelja. Pravo na status njegovatelja priznaje se bračnom ili izvanbračnom drugu, formalnom ili neformalnom životnom partneru osobe s invaliditetom koja ispunjava jedan od sljedećih uvjeta:

- potpuno je ovisna o pomoći i njezi druge osobe jer joj je zbog održavanja života potrebno pružanje specifične njege izvođenjem medicinsko-tehničkih zahvata za koju je prema preporuci liječnika njegovatelj osposobljen
- u potpunosti je nepokretna i uz pomoć ortopedskih pomagala
- ima više vrsta teških oštećenja (tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili osjetilnih), zbog kojih je potpuno ovisna o pomoći i njezi druge osobe pri zadovoljavanju osnovnih životnih potreba.

Pravo na status njegova-

telja priznaje se bračnom ili izvanbračnom drugu, formalnom ili neformalnom životnom partneru osobe s invaliditetom do njegove navršene 65. godine života, a dulje ako se pružanje pomoći i njege može ostvariti na način da njegu preuzme drugi član obitelji koji s njima živi u obiteljskoj zajednici.

Njegovatelj ima pravo na naknadu, kao i prava iz mirovinskoga i zdravstvenog osiguranja te prava za vrijeme nezaposlenosti. Njegovatelj može koristiti odmor u trajanju do četiri tjedna tijekom godine uz pravo na naknadu. Status njegovatelja ne može se priznati ako je osobi s invaliditetom osigurana usluga smještaja, organiziranog stanovanja, poludnevnog ili cjelodnevnog boravka.

Zahtjev za priznavanje prava na status njegovatelja podnosi se nadležnom Centru za socijalnu skrb, odakle se osobu upućuje na vještačenje u Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Zahtjevu za priznavanje prava na status njegovatelja uglavnom će biti potrebno priložiti presliku osobne iskaznice osobe s invaliditetom i podnositelja zahtjeva, presliku medicinske dokumentacije, nalaza i mišljenja drugih tijela vještačenja, presliku kartice tekućeg računa podnositelja zahtjeva, potvrdu liječnika o psihofizičkoj sposobnosti podnositelja zahtjeva za pružanje njege te potvrdu ustanove o duljini boravka osobe s invaliditetom.

UGOVOR O DOŽIVOTNOM I DOSMRTNOM UZDRŽAVANJU

Jedan od pravnih oblika zadovoljavanja osnovnih životnih potreba osoba s Alzheimerovom bolešću definira prava i obveze kod Ugovora o doživotnom uzdržavanju i Ugovora o dosmrtnom uzdržavanju. Prava i obveze u ugovoru samostalno se dogovaraju s drugom stranom, ovisno o potrebama i mogućnostima i različiti su od slučaja do slučaja. Primjerice potrebe osoba koje boluju od AB najčešće se odnose na zadovoljavanje osnovnih životnih potreba kao što su pružanje ili osiguravanje smještaja, pomoć oko održavanja higijene, osiguravanje odjeće i obuće, osiguravanje hrane i pića, davanje određenog iznosa novca u pravilnim vremenskim razmacima, sahrana oboljele osobe itd. Osnovna razlika između te dvije vrste ugovora jest trenutak prijenosa imovine. Kod Ugovora o doživotnom uzdržavanju prijenos imovine nastupa s trenutkom smrti primatelja uzdržavanja, a kod Ugovora o dosmrtnom uzdržavanju prijenos imovine slijedi odmah nakon sklapanja Ugovora (još za života). Preporuka je da se takvi ugovori ne sklapaju prije nego što se prikupe sve potrebne informacije, promisli o njihovim mogućim posljedicama te posavjetuje s odvjetnikom.

Ti su ugovori pravovaljani ako su sastavljeni u pisanom obliku i ovjereni od strane suca nadležnog suda, potvrđeni (solemnizirani) po javnom bilježniku ili sastavljeni u obliku javnobilježničkog akta. Ovlaštena osoba prilikom ovjere ili sastavljanja ugovora mora pročitati ugovor objema stranama i upozoriti ih na njegove posljedice.

Bitno je naglasiti da je Zakonom o socijalnoj skrbi zabranjeno osobama koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, osobama zaposlenima u djelatnosti socijalne skrbi te određenom krugu njihovih srodnika sklapati Ugovor o doživotnom uzdržavanju i Ugovor o dosmrtnom uzdržavanju s korisnikom kojem pružaju usluge socijalne skrbi, ako je tim ugovorom obuhvaćena nekretnina korisnika usluge socijalne skrbi, kako bi se spriječile zlouporabe navedenih ugovora.

KORISNI IZVORI, USLUGE I USTANOVE

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB

Centar za socijalnu skrb u sklopu svojih ovlasti primjenjuje zakonske odredbe i poduzima niz mjera kada pomoć zatraži obitelj i/ili skrbnik osobe oboljele od Alzheimerove bolesti ili sama osoba u prvom stadiju bolesti, kada još može samostalno donositi odluke. Centar za socijalnu skrb pruža savjete, procjenjuje stanje i potrebe korisnika, izrađuje individualni plan promjena kojima se utvrđuje socijalna anamneza korisnika, sudjeluje u kontinuiranom savjetodavnom procesu i pomaganju u prevladavanju poteškoća, utvrđuje mogućnosti za ostvarivanje pojedinih prava i usluga kao što je pomoć u zbrinjavanju, pa sve do pokretanja postupka za

lišavanje poslovne sposobnosti. Osobe oboljele od Alzheimerove bolesti, s obzirom na životnu dob i funkcionalne sposobnosti, češće se nalaze u potrebi za ostvarivanjem pojedinih prava. Zbog toga se obitelj i/ili skrbnik uvijek usmjeravaju na Centar za socijalnu skrb prema mjestu prebivališta oboljele osobe, a radi utvrđivanja svih relevantnih okolnosti, informiranja o mogućnostima ostvarivanja određenih naknada, usluga te ostalih prava koja se ostvaruju na temelju Zakona o socijalnoj skrbi, Obiteljskog zakona i drugih propisa, pri čemu se u pravilu osobu upućuje na vještačenje radi utvrđivanja stupnja i intenziteta oštećenja. Nalaz i mišljenje tijela vještačenja neizostavan su dokaz u postupku priznavanja konkretnih prava putem Centra za socijalnu skrb.

Prava oboljelih od Alzheimerove bolesti koja se mogu ostvariti putem Centra za socijalnu skrb prema mjestu prebivališta i na zahtjev za pojedino pravo jesu: pomoć za podmirivanje troškova stanovanja, jednokratna pomoć, osobna invalidnina, savjetovanje, doplatak za pomoć i njegu, pomoć i njega u kući, skrb izvan vlastite obitelji, pomoć za uzdržavanje i pomaganje u prevladavanju posebnih poteškoća.

Centar za socijalnu skrb Osijek

Odjel za odrasle osobe,
Ivana Gundulića 22.
WWW: <https://czss-osijek.hr/>
Telefon: 031/400-109

Obrasci za podnošenje zahtjeva dostupni su na mrežnim stranicama Centra za socijalnu skrb ili se mogu dobiti u tiskanom obliku pri posjetu Centru.

REGIONALNI URED PRAVOBRANITELJA ZA OSOBE S INVALIDITETOM

Osobe s Alzheimerovom bolešću smatraju se osobama s invaliditetom. Skrbnik osobe oboljele od Alzheimerove bolesti ili osoba u prvom stadiju bolesti, dok još može samostalno donositi odluke, može savjetodavno ostvariti svoja prava i podnijeti prijedlog za razmatranje pitanja od značaja za zaštitu svojih prava i interesa putem Regionalnog ureda pravobranitelja za osobe s invaliditetom. Naprimjer kako ostvariti status osobe s invaliditetom ili kako pokrenuti pitanja i kome se obratiti za prvostupajsko tijelo vještačenja u svrhu ostvarenja određenih prava? Regionalni ured zaprima sve primjedbe, upite, prijedloge i pritužbe koje razmatra, a ako nije nadležan za postupanje, savjetovat će obitelj koje bi tijelo moglo pomoći. Pravobranitelj za osobe s invaliditetom dužan je u roku od 60 dana obavijestiti podnositelja zahtjeva o poduzetim aktivnostima. Stranke se u Uredu primaju svakog radnog dana od 9 do 12 sati. Za neposredan razgovor potrebna je prethodna najava i dogovor termina putem telefona ili e-poštom.

Regionalni ured pravobranitelja za osobe s invaliditetom

Ulica Hrvatske Republike 5, Osijek.

Telefon: 031/293 352

WWW: <https://posi.hr/osijek/>, E-pošta: tajnistvo-osijek@posi.hr

PATRONAŽA I PALIJATIVNA SKRB

Patronažne sestre i medicinske sestre koje rade u okviru primarne zdravstvene zaštite, osim pružanja zdravstvene njege osobi s Alzheimerovom bolesti, educiraju obitelji i/ili skrbnika o prepoznavanju simptoma karakterističnih za napredovanje bolesti, provođenju skrbi za osobu s demencijom te smanjenju stresa, a sve u svrhu omogućavanja što duljeg i kvalitetnijeg samostalnog funkcioniranja oboljele osobe ili funkcioniranja u okviru obitelji. Osobe oboljele od Alzheimerove bolesti i drugih demencija (s upisanom dijagnozom Dg Z51.5) imaju pravo na dostupne usluge Odjela za palijativnu skrb Doma zdravlja Osijek. Usluge uključuju redovite posjete mobilnog tima i posuđivanje pomagala (kolica, štaka, hodalica, pe-lena). Pravo na usluge ostvaruje se na temelju službene prijave liječnika obiteljske medicine. Odjel za palijativnu skrb može se kontaktirati radnim danom (od ponedjeljka do petka) od 7 do 15 sati telefonom ili e-poštom. Mobilni palijativni timovi rade svaki radni dan (od ponedjeljka do petka) od 7 do 21 h, a mogu se kontaktirati i na mobitel.

Odjel za palijativnu skrb

Dom zdravlja Osijek.

Ljudevita Posavskog 2, Osijek.

Telefon: 031/225-491

Mobitel: 099/815-4755

E-mail: palijativa.osijek@dzobz.hr

Mobilni palijativni timovi. Odjel za palijativnu skrb.

Mobitel: 095/310-0071 i 099/482-4700

ZAVOD ZA HITNU MEDICINU

Ukoliko se primijete promjene ponašanja kod osobe s Alzheimerovom bolešću, a koje dovode u opasnost oboljelu osobu i/ili njezinu okolinu, treba potražiti pomoć obiteljskog liječnika i, eventualno, prijepis drukčijih lijekova ili prestanak korištenja propisanih lijekova. Ukoliko se to dogodi iznenada, izvan radnog vremena obiteljskog liječnika, potrebno je nazvati Hitnu medicinsku službu.

Hitna medicinska služba

Josipa Huttlera 2, Osijek.

Telefon: 194

BESPLATNA PРАВNA POMOĆ

Besplatnu pravnu pomoć osobe s Alzheimerovom bolešću i članovi njihovih obitelji i/ili skrbnici mogu dobiti putem Centra za socijalnu skrb prema mjestu prebivališta, Regionalnog ureda za osobe s invaliditetom te Udruge „Memoria“.

POLICIJSKA UPRAVA OSJEČKO-BARANJSKA

U slučaju da osobe oboljele od Alzheimerove bolesti odlutaju, izgube se, postanu nasilne i slično, potrebno je što prije se obratiti Policiji, neovisno o kojem se dobu dana ili noći radi. Ovisno o situaciji, organizirat će se dolazak najbliže patrole na kućnu adresu te po potrebi i dolazak Hitne pomoći.

Prva policijska postaja Osijek

Trg Lavoslava Ružičke 1, Osijek.

Telefon: 192 ili 112

Druga policijska postaja Osijek

Prolaz kod Snježne Gospe 2, Osijek.

Telefon: 192 ili 112

Ženska udruga "IZVOR"

Vladka Mačeka 20, Tenja.

Telefon: 031/290-433.

Besplatni telefon: 0800/200-151.

WWW: <http://www.zenska-udruga-izvor.hr/>

FB: Izvor Tenja. <https://www.facebook.com/izvor.zenska.udruga>

E-mail: zenska.udruga.izvor@gmail.com.

DNEVNI BORAVAK

Iako su u početnoj i srednjoj fazi bolesti vrlo korisni dnevni boravci za osobe s demencijom, u kojima one mogu kvalitetno i pod nadzorom provesti nekoliko sati, za sada u gradu Osijeku ne postoji nijedan dnevni boravak za osobe s Alzheimerovom bolešću, no dnevni boravak u Tenji, u organizaciji Ženske udruge "Izvor", otvoren je za osobe u ranoj fazi Alzheimerove bolesti.

CRVENI KRIŽ

Osobe oboljele od Alzheimerove bolesti imaju pravo na sve redovne usluge Gradskog društva Crvenog križa Osijek te usluge koje se nude u okviru njegovih projekata "Tu smo za Vas" i "OsnaŽENA".

Posudionica medicinskih ortopedskih pomagala. Nedostupnost medicinskih i ortopedskih pomagala osobama s invaliditetom, bolesnim, starijim i nemoćnim osobama značajno otežava život i stavlja ih u neravnotežan položaj u odnosu na ostale građane. Zbog toga je posudionica medicinskih i ortopedskih pomagala posebno važna aktivnost osječkog Crvenog križa. Naime u Gradskom društvu Crvenog križa Osijek (GDCK) građani u potrebi mogu potpuno besplatno posuditi medicinski krevet, invalidska kolica, štake i hodalice, uz napome-

nu da posudba ovisi o trenutnoj raspoloživosti pomagala. Kada ozdrave i pomagalo im više ne treba, vraćaju ga u Crveni križ, čime ono postaje dostupno i drugoj osobi u potrebi. Pomagala se posuđuju na dulje vrijeme kada je riječ o trajno nepokretnim bolesnicima poput oboljelih od kroničnih bolesti, palijativnih bolesnika te osoba treće životne dobi koje se više ne mogu samostalno kretati. Na kraće razdoblje pomagala se posuđuju osobama kada se oporavljaju od operativnih zahvata, lomova ekstremiteta te kod naglih oboljenja (primjerice moždani udar).

Gradsko društvo Crvenog križa Osijek

Šetalište Petra Preradovića 6, Osijek.

Telefon: 031/205-488

WWW: <https://www.crvenikrizosijek.hr/>

FB: <https://www.facebook.com/crvenikriz.osijek>

E-mail: info@crvenikrizosijek.hr

PROGRAM "TU SMO ZA VAS".

U sklopu ovog programa uspostavljen je SOS-telefon za starije i nemoćne osobe s ciljem pružanja usluga dostave namirnica, lijekova i plaćanja računa te prijevoza liječniku. Također je uspostavljen i telefon za psihosocijalnu podršku za starije osobe. Cilj je programa razvojem novih, inovativnih i dostupnih izvaninstitucijskih usluga doprinijeti razvoju mreže izvaninstitucijskih socijalnih usluga te posljedično povećanju kvalitete života starijih i nemoćnih osoba i prevenciji institucionalizacije u lokalnoj zajednici. Građani mogu ponedjeljkom i utorkom od 8 do 11 sati pozvati na broj telefona 099/48-99-744 kako bi zatražili pomoć volontera oko odlaska u kupnju namirnica, lijekova ili plaćanja režijskih računa, što će u dogovoru s korisnikom volonteri obaviti isti tjedan četvrtkom ili petkom te najaviti potrebu prijevoza liječniku minimalno 10 dana unaprijed, a srijedom od 12 do 15 sati na istom je telefonu dostupna i psihosocijalna podrška.

Tu smo za vas

Mobitel: 099/48-99-744

Socijalni servis. GDCK Osijek kontinuirano tijekom godine i u posebno usmjerenim akcijama prikuplja rabljenu odjeću i obuću koja se sortira prema uzrastu i spolu te dijeli krajnjim korisnicima u potrebi. Kategorije korisnika koji ostvaruju pravno na pomoć pri GDCK Osijek:

Samci i kućanstva – korisnici Centra za socijalnu skrb Osijek (CZSS) i korisnici socijalnih programa Grada Osijeka te općina Antunovač, Čepin, Erdut, Ernestinovo, Šodolovci, Vladislavci i Vuka. Potrebna dokumentacija: Rješenje o priznanju prava na zajamčenu minimalnu naknadu te Potvrda/rješenje o statusu korisnika socijalnih programa.

Samci i kućanstva s raspoloživim ekvivalentnim dohotkom ispod praga rizika od siromaštva sukladno DZS Anketi o dohotku stanovništva 2019. Potrebna dokumentacija: Izjava stranke o članovima zajedničkog kućanstva i prihodima ispunjena u GDCK Osijek te uvid u dokumentaciju kojom se dokazuje visina raspoloživog dohotka kućanstva te platna lista, potvrda o nezaposlenosti, odrezak od mirovine, potvrda o dječjem doplatku i sl.

Samci i kućanstva u riziku od siromaštva (diskrecijsko pravo) kod kojih iz objektivnih razloga dokazivanje pripadnosti prethodnim kategorijama nije moguće, a nalaze se u riziku od siromaštva. Korisnici koji ne pripadaju nijed-

noj formalnoj grupi primaatelja socijalne pomoći, ali se nalaze u evidentno teškoj situaciji, bilo zbog činjenice da su se nedavno našli u rizičnoj životnoj situaciji (socijalni/zdravstveni razlozi), a nisu uspjeli regulirati svoj status ili iz nekog objektivnog razloga ne raspolažu dokaznom dokumentacijom i sl. Potrebna dokumentacija: Zamolba ispunjena u GDCK Osijek u kojoj je uz osobne podatke opisana situacija zbog koje su se korisnici našli u riziku od siromaštva, uz popratnu dokumentaciju, ukoliko je raspoloživa (npr. medicinska dokumentacija, policijsko izvješće o elementarnoj nepogodi, izvodi iz Matice umrlih i dr.).

Projekt OsnaŽENA – Ojačajmo Starije i Nemoćne Aktiviranjem ŽENA II. Projektom OsnaŽENA II zaposlene žene starijim i nemoćnim osobama pružaju potporu i podršku u obavljanju svakodnevnih aktivnosti poboljšavajući im time kvalitetu života. Žene potporu i podršku pružaju u sljedećim aktivnostima: pomoć u dostavi namirnica, pomoć u održavanju čistoće stambenog prostora/domova korisnika, pomoć pri oblačenju, svlačenju i održavanju osobne higijene korisnika, pomoć u socijalnoj integraciji, posredovanju u ostvarivanju raznih prava (dostava lijekova, plaćanje računa, dostava pomagala i sl.), pružanje podrške korisnicima kroz razgovore, druženje te uključivanje u društvo, pratnja i pomoć u raznim društvenim aktivnostima i sl.

Krajnji korisnici projekta su starije osobe (osobe iznad 65 godina) i nemoćne osobe (osobe mlađe od 65 godina koje ne mogu samostalno zadovoljiti osnovne životne potrebe). Preduvjet za odabir korisnika: da im takva ili slična usluga već nije osigurana iz sredstava državnog proračuna ili drugog javnog izvora ili iz programa Zaželi, da nisu smješteni u domove za stare i nemoćne osobe. U slučaju velikog interesa korisnika, prednost u odabiru imat će osobe starije od 65 godina koje žive u samačkom ili dvočlanom kućanstvu, a da su pritom težeg zdravstvenog stanja i nižih primanja te nemaju pomoć i podršku članova uže ili šire obitelji. GDCK Osijek može donijeti diskrecijsku odluku o primanju korisnika u projekt prema vlastitoj procjeni. Za sve dodatne informacije korisnici se mogu obratiti na broj telefona 031/205-488 svakim radnim danom od 7 do 15 sati.

Napomena: Žene potporu i podršku starijim i/ili nemoćnim osobama pružaju u razdoblju od svibnja 2021. do travnja 2022. godine. Prijava korisnika vrši se do 3. ožujka 2021. godine, a nakon tog datuma korisnici se prihvaćaju u projekt ovisno o raspoloživosti i kapacitetima.

ŽENSKA UDRUGA "IZVOR"

Ženska udruga „IZVOR“ provodi projekte „Podrška socijalnoj koheziji“ i „Razvoj mreže usluga za život u zajednici“ koji su usmjereni na pružanje usluga pomoći u kući i usluga podrške u mo-

bilnosti starijim i nemoćnim osobama, od kojih neke pokazuju simptome rane demencije, te na unapređivanje kvalitete života i socijalnog uključivanja starijih osoba, osoba oboljelih od Alzheimerove bolesti ili drugih de-

mencija (koje su u početnoj fazi bolesti), kao i pružanje podrške članovima njihovih obitelji i/ili skrbnicima na području Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije.

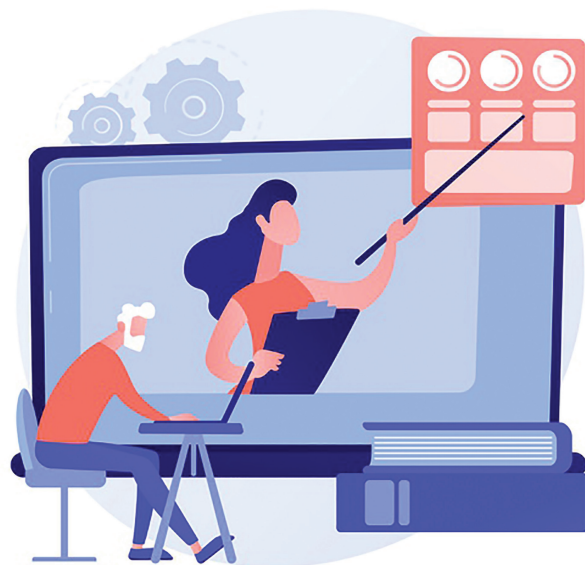
AKTIVNOSTI PROJEKTA UKLJUČUJU:

Dnevni boravak za starije osobe (na adresi Ul. sv. Ane bb, Tenja). U sklopu dnevnog boravka odvijaju se aktivnosti namijenjene kvalitetnom ispunjavanju slobodnog vremena, međusobnom druženju i razmjeni životnih priča i iskustava te osiguravanju sigurnog mjesta za starije osobe i osobe oboljele od Alzheimerove bolesti u početnoj fazi bolesti, očuvanju njihovih tjelesnih sposobnosti, pokretljivosti i zdravlja kroz tjelovježbu i vježbe opuštanja i oslobađanja od stresa, očuvanju dobrobiti i osjećaja zadovoljstva i osobnog dostojanstva, usporavanju pada kognitivnih sposobnosti kroz provedbu mentalnih vježbi i poticajnih kreativnih i društvenih aktivnosti namijenjenih očuvanju pamćenja i izražavanju vlastitih misli i emocija, što je od posebne važnosti za pojedince koji boluju od demencije, kao i za starije osobe općenito.

Tečaj engleskog jezika. Tečaj je namijenjen učenju novih vještina u opuštenoj i poticajnoj atmosferi, pri čemu su materijali i tempo rada prilagođeni korisnicima. Uz svladavanje osnovne komunikacije na stranom jeziku za upotrebu u svakodnevnom životu, tečaj doprinosi i jačanju kognitivnih sposobnosti jer postoje pokazatelji kako učenje stranih jezika odgađa nastupanje Alzheimerove bolesti i drugih demencija.

Psihosocijalna pomoć i podrška. Podrška je namijenjena umanju osjećaja usamljenosti i straha, pružanju olakšanja i pomoći u kriznim stanjima, pružanju podrške u suočavanju sa svakodnevnim životnim izazovima u starijoj dobi te prilikom gubitka bliskih osoba, pomoći u nošenju s kroničnim i drugim bolestima i zdravstvenim stanjima i sl.

Besplatno pravno savjetovalište. Savjetovalište je namijenjeno informiranju starijih osoba i članova njihovih obitelji o uključivanju projekta, o njihovim pravima i dostupnim (socijalnim) uslugama, prevladavanju svakodnevnih životnih teškoća i osiguravanju njihove pravne sigurnosti, posebno u području skrbi, doživotnog/dosmrtnog uzdržavanja i sl.

Ženska udruga "IZVOR"

Vladka Mačeka 20, Tenja.

Telefon: 031/290-433.

Besplatni telefon: 0800/200-151.

WWW: <http://www.zenska-udruga-izvor.hr/>

FB: Izvor Tenja. <https://www.facebook.com/izvor.zenska.udruga>

E-pošta: zenska.udruga.izvor@gmail.com

Važno: Uključivanje i podrška osobama s Alzheimerovom bolešću i drugim demencijama te članovima njihove obitelji i/ili skrbnicima u okviru navedenih aktivnosti pretpostavlja mogućnost njihova uključivanja (dok su u početnoj fazi bolesti) kroz prilagođene sadržaje, organizaciju stručnih tematskih susreta te javno djelovanje i zagovaranje boljih zakonodavnih rješenja i prakse.

DOMOVI ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE

Što se tiče dugotrajne skrbi za osobe s Alzheimerovom bolešću, postojeći su kapaciteti u državnim domovima na nacionalnoj razini nedostatni i osobe s demencijom često ne mogu pronaći adekvatan trajni smještaj. Iako u gradu Osijeku za sada ne postoji odjel za osobe oboljele od Alzheimerove bolesti, godine 2019. započeo je projekt adaptacije Doma za starije i nemoćne osobe Osijek, kojim se u zgradi Depandanse planira osigurati smještaj za oko 50 korisnika s Alzheimerovom bolešću, a dnevni boravak za oko 20 osoba. Općenito se kod prelaska u novi i nepoznati prostor preporuča da osobe s Alzheimerovom bolešću ponesu neke osobne stvari (slike, sat, predmete itd.) koje će im olakšati prilagodbu.

Dom za starije i nemoćne osobe Osijek

Drinska 10, Osijek.

WWW: <http://www.dom-umirovljenika-os.hr/>

FB: <https://www.facebook.com/Dom-za-starije-i-nemo%C4%87ne-osobe-Osijek-1332041843543114>

Telefon: 031/275-455

KULTURNE USTANOVE

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek

Europske avenije 24, Osijek.

Odjel za odrasle. Telefon: 031/211-233.

WWW: <https://www.gskos.unios.hr/>

FB: <https://www.facebook.com/GiskoKnjiznica>

E-pošta: gisko@gskos.hr

Telefon bibliokombija: 099-492-8995

E-pošta: bibliokombi@gskos.hr

U Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek, pored stručne literature o Alzheimerovoj bolesti i demenciji općenito, koja je prvenstveno namijenjena obiteljima i/ili skrbnicima osoba s Alzheimerovom bolešću, postoji posebna zbirka knjiga, igara, igračaka i predmeta koje osobe s Alzheimerovom bolešću mogu koristiti (neke i posuditi), a koje potiču raznovrsne vještine (motorika, percepcija, pamćenje itd.). U knjižnici se povremeno organiziraju i radionice (npr. kreativne, umjetničke, glazbene) u kojima osobe s Alzheimerovom bolešću mogu sudjelovati, a organizirana je i dostava građe kući za korisnike koji ne mogu doći u Knjižnicu.

U okviru međunarodnog Erasmus+ projekta Kutija naših sjećanja, Muzej Slavonije od 2021. do 2023. sudjeluje u izradi digitalnih obrazovnih materijala i provedbi aktivnosti namijenjenih osobama koje boluju od gubitka pamćenja i njihovim neformalnim njegovateljima.

Muzej Slavonije

Trg Sv. Trojstva 6, Osijek

Odjel edukacije i promidžbe, Jesenki

Ricl, jesenka.ricl@mso.hr.

Telefon: 031 328 778

WWW: <https://mso.hr>

FB: <https://www.facebook.com/muzejslavonije>

UDRUGA "MEMORIA" OSIJEK

Budući da osobe starije životne dobi, koje najčešće obolijevaju od Alzheimerove bolesti, teže dolaze do potrebnih informacija, koje su često dostupne samo u elektroničkom obliku ili na engleskom jeziku, vrlo su korisne udruge koje oboljelima od Alzheimerove bolesti i članovima njihovih obitelji i/ili skrbnicima daju savjete i potrebne informacije te pružaju emocionalnu podršku. U Osijeku djeluje udruga "Memoria" koja oboljelima od Alzheimerove bolesti, njihovim obiteljima i/ili skrbnicima osigurava psihološku podršku i pravnu pomoć u svrhu ostvarivanja pojedinih prava, a javnost potiče na podizanje svijesti o Alzheimerovoj bolesti i borbu protiv diskriminacije i stigmatizacije osoba s demencijom. Udruga u gradskim dnevnim boravcima umirovljenika i domovima za starije i nemoćne osobe povremeno organizira neformalna druženja pod nazivom Alzheimer Café.

Udruga "Memoria" Osijek

WWW: <http://alzheimer-osijek.com/>
FB: Udruga "Memoria" Osijek <https://www.facebook.com/UdrugaMemoria/>
E-pošta: udrugamemoria@gmail.com

HRVATSKA UDRUGA ZA ALZHEIMEROVU BOLEST

Hrvatska udruga za Alzheimerovu bolest (HUAB) jest udruga stručnjaka i osoba uključenih u promicanje, razvitak i unapređivanje skrbi o osobama oboljelim od Alzheimerove bolesti i drugih demencija, pružanje psihosocijalne pomoći članovima njihovih obitelji te edukaciju svih osoba uključenih u skrb i njegu oboljelih osoba, sa sjedištem u Zagrebu. Za članove Udruge organiziraju se individualna i grupna savjetovanja, edukativna predavanja, SOS-telefon za pomoć savjetima, Alzheimer Café i druge javne manifestacije, izdavanje brošura itd. U sklopu Savjetovališta djeluje i „Grupa za samopomoć“.

Hrvatska udruga za Alzheimerovu bolest

Vlaška 24/1, Zagreb.
WWW: <https://alzheimer.hr/>
FB: <https://www.facebook.com/alzheimerhr>
Telefon: 091/4004-138

DEMENCIJA.NET

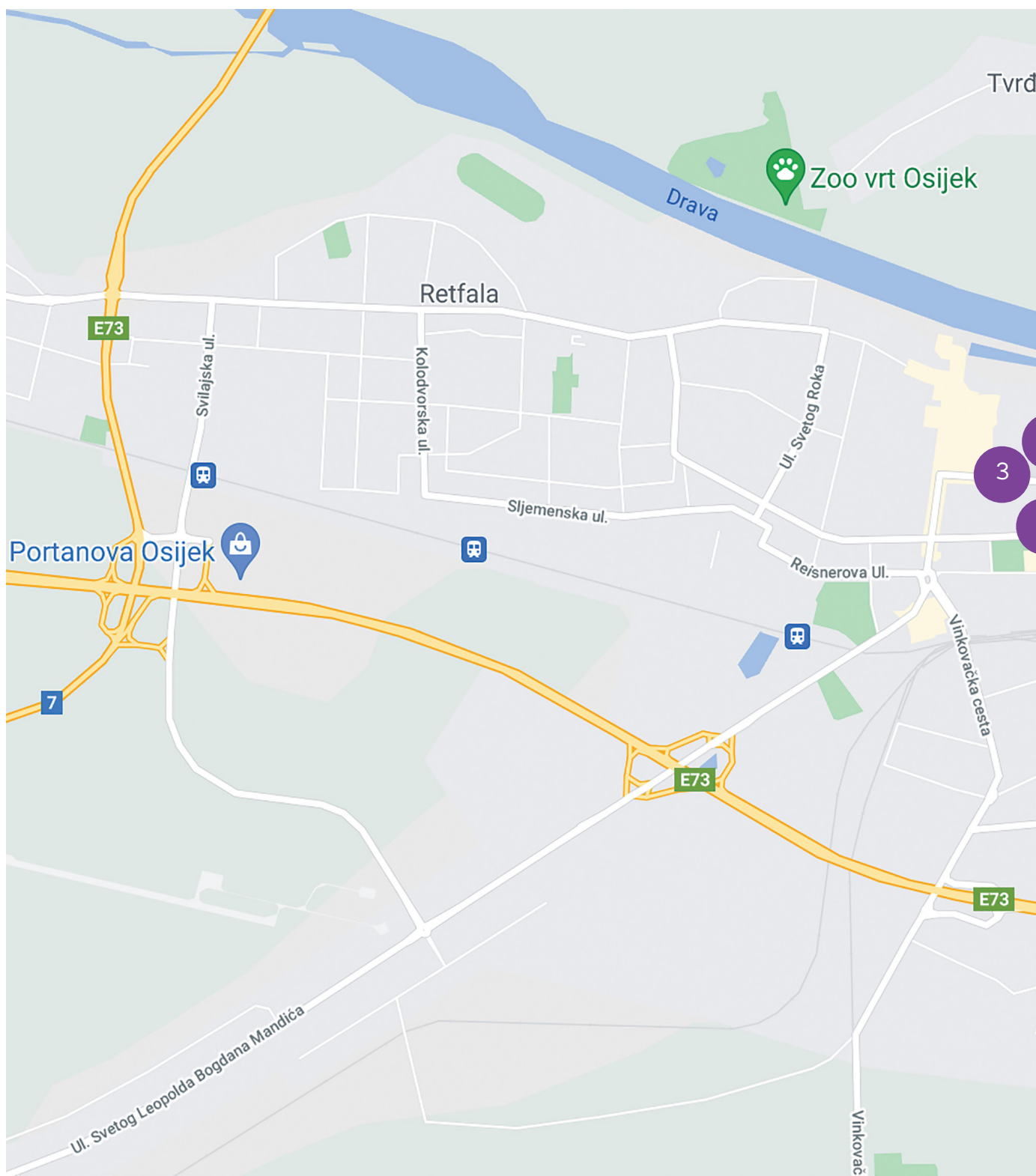
Demencija.net prvi je regionalni portal posvećen demenciji koji donosi nove znanstvene spoznaje i vijesti o demenciji, stručne i praktične savjete o skrbi oboljelih osoba i životu s demencijom te savjete za ranu prevenciju demencije. Njegovo je poslanje olakšati svakodnevni život svim osobama koje su pogođene gubitkom pamćenja i demencijom te članovima njihovih obitelji i/ili skrbnicima kroz sljedeće aktivnosti: educiranje i osnaživanje osoba oboljelih od demencije, njihovih obitelji i cjelokupne zajednice, poboljšavanje kvalitete njihova života, promicanje, razvoj i unapređivanje skrbi o osobama oboljelim od Alzheimerove bolesti i drugih demencija, podizanje svijesti o problemima s kojima se suočavaju oboljeli od demencije, njihovi skrbnici i obitelj te stvaranje zajednice i povezivanje osoba koje su na bilo koji način osjetile utjecaj demencije na svoj život. U okviru ovog portala osnovana je i Facebook-grupa podrške i razmjene iskustava obitelji i njegovatelja.

WWW: <https://demencija.net/o-nama>
Portal. FB: <https://www.facebook.com/www.demencija.net>
Grupa podrške. FB: <https://www.facebook.com/groups/demencijagrupapodske>

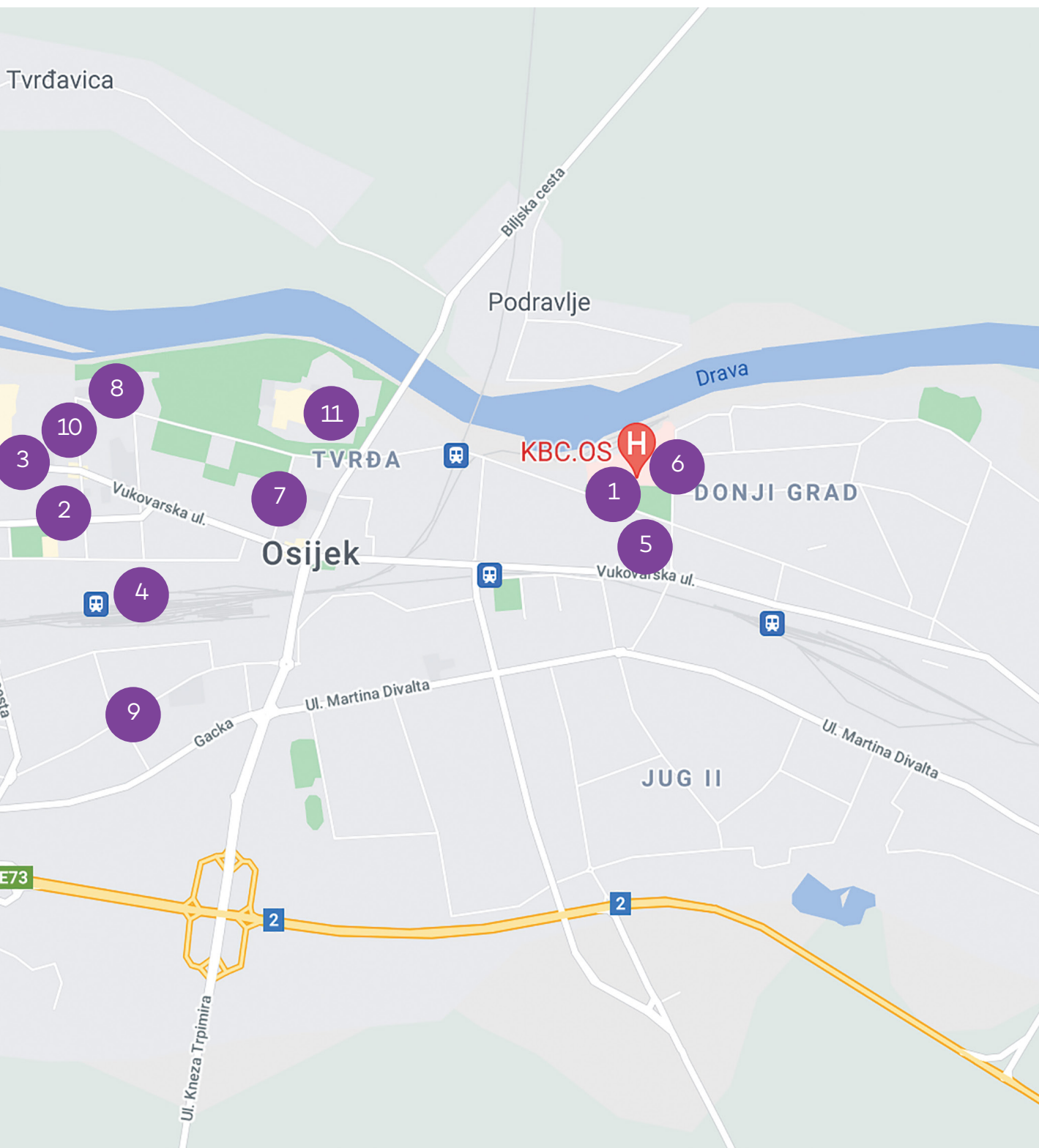
FORUM.HR

Obitelji i/ili skrbnici osoba s Alzheimerovom bolešću mogu na ovom online forumu potražiti odgovore na svoja pitanja, pronaći savjet i zatražiti podršku ili jednostavno razmijeniti svoja iskustva. Forum je anonimn, no potrebna je (besplatna) registracija.

Alzheimerova bolest. Forum.hr
WWW: <https://tinyurl.com/pfecr5c>

- 1 Klinika za neurologiju. Klinički bolnički centar Osijek. Ulica J. Huttlera 4, Osijek. (031/512-378)
 Klinika za psihijatriju. Klinički bolnički centar Osijek. Ulica J. Huttlera 4, Osijek. (031/511-789)
 Dnevna bolnica. Klinika za neurologiju Kliničkog bolničkog centra Osijek. Ulica J. Huttlera 4, Osijek. (031/512-388)
 Psihološka ambulanta – savjetovanje. Klinika za neurologiju Kliničkog bolničkog centra Osijek. Ulica J. Huttlera 4, Osijek. (031/512-364)
- 2 Centar za socijalnu skrb Osijek, Odjel za odrasle osobe, Ivana Gundulića 22. (031/400-109)
- 3 Regionalni ured pravobranitelja za osobe s invaliditetom, Ulica Hrvatske Republike 5, Osijek. (031/293 352)
- 4 Prva policijska postaja Osijek. Trg Lavoslava Ružičke 1, Osijek. (192 ili 112)
- 5 Druga policijska postaja Osijek. Prolaz kod Snježne Gospe 2, Osijek. (192 ili 112)

- 6 Hitna medicinska služba. Josipa Huttlera 2, Osijek. (194)
- 7 Odjel za palijativnu skrb. Dom zdravlja Osijek. Ljudevita Posavskog 2, Osijek. (031/225-491, 099/815-4755)
- 8 Gradsko društvo Crvenog križa Osijek. Šetalište Petra Preradovića 6, Osijek. (031/205-488)
- 9 Dom za starije i nemoćne osobe Osijek. Drinska 10, Osijek. (031/275-455)
- 10 Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek. Europske avenije 24, Osijek. Odjel za odrasle. (031/211-233)
- 11 Muzej Slavonije. Trg Sv. Trojstva 6, Osijek. Odjel edukacije i promidžbe. (031 328 778)

Vodič je priređen u okviru dvogodišnjeg interdisciplinarnog projekta "Informacijske potrebe oboljelih od Alzheimerove bolesti i članova njihovih obitelji", financiranog od strane Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, a cilj mu je utvrditi informacijske potrebe osoba oboljelih od Alzheimerove bolesti, članova njihovih obitelji (neformalnih njegovatelja) i/ili skrbnika vezane uz financijska, socijalna, mirovinska, nasljedna, zdravstvena i druga prava i pitanja te obrasce njihova informacijskog ponašanja. Posebna je pažnja u projektu pritom stavljena na identifikaciju prepreka na koje ove osobe nailaze pri traženju potrebnih informacija i poteškoće vezane uz postupak realizacije navedenih prava.

Više informacija o projektu dostupno je na <https://www.ffos.unios.hr/projekti/alzheimer/index.php>

